یەکێتیی لە بەشایی یەکێتیی دا … ئەرسەلان مەحمود

سیاسەت بەمانا فەلسەفی و زانستییەکەی، دەمێك ساڵە لەفزای کوردی و ئەحزابی کوردیدا، کەووتووەتە دەرەوەی بازنەی پێوەند بە ئەخلاقی سیاسییەوە و لەژێر پرسیاردا دەناڵێنێت، دەمێك ساڵە لەغیابی وەها حەقیقەتێکدا ئەوەی بووە بەجێگرەوەو پێی دەکرێت سیاسەتی ئێژە لەواقیعدا.

بنەماو بونیادی وەها سیاسەتکیش، بەندو پێوەستە بەهەڵچوون و داچوونە هەنوکەییە جیاکانەوە، واتا ناسنامە ون و دەرئەنجامەکانی وەك هەمیشە پڕت و پڕش و داشڕاوە، ئەمەك وەك بەهای دراو لەبازاڕدا، ئێژانە هەڵکشەو داکشێتی، هەندەکجار بەناوی هەڵکردنەوەو هەندەکباریش بەبیانووی گونجاندنەوە، سازش لەسەر پرەنسپ و بەها مرۆییەکان دەکات، یانی لەبری ئەوەی مرۆڤ تیایدا بەئامانج بگیرێت، وەك ئامراز تیایدا بەکار دەبردرێت!

لەبەر ئەوە، سیاسەتی ئێژ نەك هەر ناتوانێ ببێت بەحەقیقەت، ناتوانێ جێگرەوە ناتوانێ ونیش دەرکەوێت، هەر وەك چۆن ناکارێ نزیکیش بکەوێتەوە لەحەقیقەت، سیاسەتی ئێژ هەردەم لەبری ئەوەی خودی سیاسەت وەك ئامراز بەکار ببات، سیاسەت تیایدا بکەر ئەداو بەیاردەرانە ڕەفتار دەکات، واتا لەبری سیاسەت ئامراز بێت، یەکە پەکهەنەرەکان دەبنە ئامراز بەدەست سیاسەتەوە، مەسەلەن: دەمێك ساڵە شەقام و پەشمەرگەو مرۆڤ وەك تاك لەکوردەواریدا، لەبری ئەوەی ئامانجی سیاسەت بن، وەك ئامرازی سیاسەت ئاڕاستەو بەکار براون، بەگومان بەئێستایشەوە.

یەکێتیی، وەك یەکەك لەدیارترین ئەم حزبە سیاسەت تیادا ترازاوو تێزیوانەی گەڕپانەکە لەکوردەواریدا، سەرکردایەتیەکەی هەڵگری بەرپرسیارێتییە هەرە گەورەکەن و، ئێستا لەهەر کات زیاتر واجبیانە وەها بەمانایەك بەمانا بکەنەوە لەخەیان و لەحزبەکەیشیاندا، ئەمە بووە بەبابەت و مەسەلەیەکی حەتمی و نکەیهەنگر، گەر نەتوانن ئەم بەستەك و سەختەکییە ببەن و تێپەڕنن، بەر لەهەر شتەك خودی خەیان دەبەن و دەیانکات بەئابردوییکی خامۆش و فەرامۆشکراو !

تەکۆشەرو جەنگاوەری ئاستەقینە گەر چیتر نەیتوانێ وەك ئەوەی

لەئابردوی دورو نزیکدا نواندویەتی، بەردەوامی بداتە هزرین و گیانبازی لەپێناو حزبەکەی و میللەتەکەیدا، شەرمنانەو هەڵپەرستانە دەست بەمانەوەی خۆیەوە نەگرێ و نەبێتە بەربەست، دەست لەکار بکێشێتەوەو داوای لێبوردن بکات باشە، بەڵای هەڕە گەورە لەسیاسەت و لێبڕاینەتی کردندا ئەوەیە: مرۆ بکەوێتە ژێر باری بەرژەوەندی تایبەت و بەر کاریگەری بیرو بۆچوونە تایبەتە بچوك و پووچەکانی خۆیەوە، ئەوەی کردتان، کردتان، ئیتر درەنگیکردوە سەبارەت بەوەی هەشتا پێتان وایە دەتوانن بیکەن، زەرینەی هەرە زەرتان کەوتوونەتە ژێر بارەوەو بەم نزیك و زوانە ناتوانن دەربازتان بێت، لەبەر ئەوەی نە حەقیقەتە جڤاتی و نە واقیعە سیاسیەکە قبوڵتان ناکات چیتر، تێگەیشتن لەمە نیعمەتێکی گەورەیەو باش دەتوانێ کەمێك بشکەمەندیتان بکات، ئەوەی دڵچێتە ئەبەدییەتەوە شکەمەندییەی نێك خۆ وەناکردنەوەو خۆ دوبارە کردنەوەو خود زومکردنەوە!

سەرکردەیەك گەر لەئابردودا، دەیانجار لەپێناو ڕزگارکردنی میللەتەکەی و دەربازکردنی حزبەکەی لەئاریشەو تەنگژەدا، ئامادەی شەهادەت بوو بێت، ئەمڕۆ بەدەست لەکارکەشانەوەیەك بتوانێ هەم خۆی و هەم میللەتەکەی و هەم حزبەکەی لەمەرگ ڕزگارو دەرباز بکات، تەمای چییەتی؟! چاوەڕوانی چیدەکات؟! ئایا ئەوەی بەحزوری" مام جەلال " هاوخەبات و هاوەڵیانە بیناکرا، دەخوازرێ پەڕەی پەبدرێ یا وەك تەزی بانان پەرت بکرێ و بەوخەندرێت؟!

ئەقڵانیەت لەڕەدا، لەم چرکە ساتە هەستیارانەدا تەنهاو تەنها ئەمەیە: مرۆ میراتگری شەرەت و شکۆی خۆی بێت باشە، نەك شکێنەرو ڕوشێنەری، ئەوەی سەرکردە دیارەکان و سەرکردایەتی یەکێتیی، زەرتان بەخشییە یەکێتیی و میللەتەکەتان، زەرتان کرد، ئەمە نکۆیەهێنەگرێ، بەڵام "مام"و یەکێتیی، کەمی نەبەخشیووەتە هیچتان، گەر بتانەوێ لەسەر چەپکە گوڵەکانی ئەم کەردارو بەخشینەتان بە هەمیشە پاڕێدنەوە، دەبێ بە خەتان و بە یەکێتیش بیر لەئەلتەرناتیڤ و دەزینەوەی فەرمکی ترو نوێ بکەنەوە، دەی گەر دەتانەوێ کەنگرێ بە"یەکێتیی"بکەن، بفەرموون ئەم زەمان و زەمینەیە لەگەڵانکاریی بچوکەکانەوە دەست بەڕەخساندن و سازاندنیانەوە بکەن، ئەمە هیچ تەرەدودو ترسکی ناوێ، ترس و تەرەدود لەڕاستیدا ئەوەیە: کەنگرێ بە"یەکێتیی"بکەن، بەڵام بە"یەکێتیی" نەکەن!! لوتف بکەن کەش و هەوای ئارام و عەقڵانی لەبار بە دەستپێکردنی دیالۆگ و نزیکبوونەوە لەیەکتری و هێنانە ئاراوەی حەقیقەت بخوەقێنن لەناو خەتاندا، هەمووان لەژیانی خۆیاندا ڕەژەکیان هەیە هەرە درەوشاوە،

ئەو خاونی ستەها جۆری وەهان، دەی کەنگرەیش بکەنە جۆرانە هەر دروشاوکەی یەکێتیەکەتان. سازش لەسەر بڕژوەندیە منە منیەکانتان بکەن و، پرەنسیپە حزبیەکانتان بەپوەر بگرن بەسە، وردبینانەو هاوسەنگ جۆفتار بکەن بەسە، بەزمانی سازان و هەز نا، بەلەکتگەیشتن و، دەزینەوەی فۆرمی نوە و هاوچەرخ بگەنە یەقین بەسە، گەورەیی بنوەنن لەبەرامبەر یەکتریدا بەسە.

بارزانی، چیکرد؟! ... ئەرسەلان مەحمود

لەم سەروبەندی بەکەتایی هاتنی جەنگی دژە داعشدا، بارزانی هەر دەبوایە بەو خەرایی و پەتاوییە، بژاردەیەکی نوە بهەنێتە ئاراوە، بگومان تا لەگەیەوە بتوانێ ئەو پگەیەی هەیەتی، لەو ناساییەی تێیکەوتووە دەرباز بکاو، بەگەیەکی دیداو لەفۆرمەکی تردا جۆوایەتی بداتەوە بەمانەوەی خەی!

• **ئەمە چۆن؟**
لەجاستیدا، ئەوەی مانەوەی بارزانی تا ئێرە لەمەیدانەکەدا هەشتووەتەوە، ئیجماعی نەتەوەیی و زەروریەتی نیشتمانی نەبووەو نیە، هەڤتەقانی داعش و کە دەنگییە بەرژەوەندیگەرا هەرمایەتی و دەولیەکە بوون!

ئاخر هاوەاتی بەئاگاو خوێنەری هەشمەند، بیریانێ ئەو کاتانەی پالمان دەیگوت بێ، لەبەر ئەوەی ماوە یاساییەکەت تەواو کردوە، بارزانی لەبەرامبەردا پالمانەکەی داخست!! بیریانێ ئەو کاتانەی خەکی دەیانگوت بەسە ئیتر، ماوەی سەرکایەتییەکەت بەسەرچووە، بەڵام لەبەرامبەردا، تورکیا ئامای کوردستانی بە لەئانکارا دادەناو، ئێران خوازریاری پشوازیکردنی بوون و، هەر جۆژەو سەرۆك وەات و شاندەکی فەرمی ئەوروپایی و ئەمریکی و خەرئاوای دەهاتنە هەولێرو، مامۆستایان لەگەڵدا دەکرد!! وەك ئەوەی هەر هیچ ڕوینەدابە و، نەبای هاتبە و نەباران!

لەبەر ئەوە، بارزانی بەر لەتەواو بوونی گەمەی داعش و، پش ئەوەی

حزب و هێزە سیاسیەکانی کوردستان بەهۆزمار بەناوە سەر هەست لەبەرامبەریدا، دەبوو بژاردەیەکی نوێ بهێنتە ئاژاوە، هیچ بژاردەیەکیش بەهێندەی" ئیفراندەم " نایدەتوانی ئاوا بەخرایی جڕە ئیجماعییەکی گەلی بێ دروست بکاو، لایەنە سیاسیەکان ئیحراج بکات!!

ئەو دەمانەی دەرو دراوسێ و دنیا دەیگوت: نەکەی، نابێ و نەخێر کاتی نییە، ئەوان شوێنکیان ژانیدەکرد، بارزانی زێر ورد لەمە تێدەگەیشت، بەڵام ئەو شوێنکی تری لەئازاردا بوو، ئەکید گەر هیچ مەترسییەکی لەسەر خۆی شك بردبا، هەرگیز وەها سەرنەییەکی نەدەکردو، سەرچیخ نەدەچوو !

• **ئێستا چی؟**

بارزانی ریفراندەمەکەی کرد، مەرزەکان، فرگەکان، پێوەندییە هەرێمایەتی و دەولیەکان، بەیەکەوە لەسەر کورد داخران، سەدان پێشمەرگە شەهید بوون و بوونە قوربانی و، سەدان هەزار کورد لەکەرکوك و ناوچە جێناکۆکەکانەوە ماڵوێران و دەربەدەرو شکۆ شکاو هاتنە دەرەوە، ئاگرێکی گەورە بەردرایە ناو ماڵی یەکێتیی، سەدا پێنجاو یەکی خاکی کوردستان/باشور، لەدەست درا، زیاتر لەپێنج سەدو بیست و یەك بیرە نەوت و سەرچاوە دارایییە سیادییەکانی تری هەریم و، تەواوی ئەم جۆگرافیایە ئادەست بەحکومەتی عیراقی کرانەوە، ژاوە ژاوو سەرئێشەیەکی زۆر کوتە ناو ماڵی کوردییەوە، ئەمە بەجۆرێك کەم جار ڕوکەوتووە کورد لەوسەر بە هەتا ئەوسەری نیشتمانەکەی، لەبەرامبەر ئەوەی بەسەریدا هاتووە هێندە هەست بەشکان و دڕون ناوخان و لەشکە دراوی بکات، سەدان کەسایەتی و تەکەشێر درانە بەر تانەو تەشەر!!

• **دواجار :**

بارزانی جگە لەدەرکردنی دو بەلاغ و بەاوکراوە، ئاستەوخۆ بەوشیەك چییە نەهاتە دەنگ، لەبری دەست لەکارکێشانەوە، کەوتووە هەوەدان، میدیا کەوتەوە کار، خەڵکانی لەتاراوگە هەنایەوە سەر جادەی، بەسەدان ڕۆژنامەوانی غەیرە کورد ڕەشۆ خوراو کران و ئاستە کران، ئیسرائیل لەبری تیارەکانی، لەبری بەدەنگەوە هاتنکی فەرمی، ژێر بژێر کەوتەوە هەوڵ ئیستغباراتییەکانی، عیراق گەیشتەوە دوا سنورەکانی دو هەزارو سێزدەو مەرزو فۆگەکانی خستنەوە ژێر کۆنفی خۆی، ئەمریکا هاتەوە مەیدانەکە، ئیران ئیستێی بکردەواکانی کرد، تورکیا نەرم و نیان بوویەوە، شاندی مفاوزات

لەبری سیادی و سیاسی و پاڵمانی، ئەمنی پکهێندراو هەفتەی دادە موسە دەبەتە وەستگەو شوێنگەی دیدارکانی!

• **سەرئەنجام:**
دامەزراوەی سەرکایەتی هەرێم تەجیمید کرا، ئەسەن هەر هەدەوشێندرێتەوە، چونکە هەم دوای بارزانی بوار نادرێتە کەس شوێنکەی بگرێتەوەو، هەم موهیممیکی تر بەهەمان دەسەات و شمولیتریش لەئارادا هەیە، ئەستا بارزانی نامیکی ناردوەتە پارلمان، دەخوێندرێتەوەو پەسند دەکرێت، بەام جگە لەوەی خەی وەك فەرماندەی هەزە چەکدارکان دەمێنێتەوە، بەیاساش دەبەت وەك ابەرو مەرجەعی کوردو کوردایەتی ابسپەردرێت!!

• **پرسیار:**
ئایا وجودی بارزانی، هێندەی دەستهات هەبووە، تا لەپناو مانەویدا ئەوەندەی لەسەر بەقوربانی بکرێت؟ ئایا حزب و هەزە سیاسیەکانی کوردستان هەروا بەباك و خەمسارد دەبن لەبەرامبەر دەستگرتن بەوەها وەقیعەکی سەپێندراودا؟ مەگەر سیاسەت هەروا بەخاترو خوایشت دەکرێت؟ ئەرێ ئەم شەرمنیە چیە بەرکی گرتوون؟ ئەم نهێنیە چیە مەسئولیەت و ئیحراجی پەوە نەهشتوون و لەسەر هەگرتوون؟ دەبە هەر هیچ هەست بەهەرزان بازاڕی نەکەن؟!!

ئەوەی بە"ئاسا" نەتواندرا بەکارکوك بکرێ ... ئەرسەلان مەحمود

زۆرك وتیان ڕیفراندەم ناکرێت، هەڵە نەبوون کەچی سەرئەنجام پرسەکە دوا نەخراوو لەوادەی دیاریکراوی خۆیدا "25/9" جێبەجێکرا، قسە لەسەر تەکنیکی و لەکنیکانی ڕیفراندەم نیە، ئەمە بابەتکی تر، دەمەوێ هەڵوەستەیك لەسەر ئەوەی ئاخۆ کە بەیاری دواخستنکەی داو، کێش لەدوا مەتافدا بگەڕێتەوە بەیارکە بوو بکەم و، چیەتی ئامانجی بگەڕێکەیش ڕونبکەمەوە.

جگۆکۆ و بگۆی بۆیارکۆ:

دوای ئۆوی مۆبۆندی کۆرکوك/ی یۆکۆتیی نیشتمانی کوردستان، ئۆنجامدانی ۆیفراندۆمی لۆکۆرکوك و ئۆجوگرافیایی لۆدۆستوری عیراقدا بۆناوچۆ جۆناکۆکان ناسراوۆ، ۆۆتکردۆوۆ، مۆکتۆبی سیاسی هۆمان ئۆو حزبۆ "ی.ن.ك" لۆکۆبوونۆوۆیکی تایبۆت بۆتاوتۆکردنی ئۆم باس و بۆلاغۆدا، بۆکی دۆنگ دۆگۆنۆ تۆگۆشتن و تۆفۆهۆمۆکی هاوبۆش لۆمۆۆ تۆواوی پرسۆکۆ بۆدواخستنی ۆیفراندۆم و تۆحقیقکردنی ئۆلتۆرناتیفۆ پۆشنیارکراوۆکان، دوای ئۆمۆ، وۆفدۆك لۆیۆکۆتیی نیشتمانی سۆردانی بارزانی دۆکۆن، پۆیامۆکۆ دۆگۆیۆنن، حۆسۆب مۆعلومات سۆرئۆنجام بارزانی/ۆیش کۆك دۆبۆت لۆسۆر دواخستنۆکۆو، دۆۆۆت: سۆردانی کۆرکوك دۆکۆم و، دوای ئۆوۆ دۆکۆوینۆ کارکردن لۆسۆر بژاردۆی بۆدیلۆکان، بۆۆام پارۆزگاری ئۆوسای کۆرکوك" نۆجمۆدین کۆریم " پۆچۆوانۆی ئۆم باس و بابۆتۆ، لۆبۆرامبۆردا بارزانی دۆنیا دۆکاتۆوۆ لۆوۆی تۆواوی پۆکهاتۆ جیاوازۆکانی کۆرکوك خوازیاری ئۆنجامدانی پرسۆکۆن و، ئۆوۆی دۆیانۆوۆت تۆنها بریتییۆ لۆوۆی ئایندۆیان ئارام و زۆمانکراو بۆت لۆچوارچۆوۆی دۆوۆۆت و دامۆزراوۆ تازۆ کوردییۆکۆدا، سۆرئۆنجام بارزانی/ۆیش قسۆکۆی پارۆزگاری کردۆ جگۆرۆوۆ، دۆنیام هاوۆاتی بۆئاگاو خوۆنۆری هۆشمۆند لۆدوان و گوتارۆکانی ئۆوۆۆژۆی نۆوان هۆردولای لۆکۆبوونۆوۆکۆو لۆمیدیاکاندا بیرماوۆ.

چییۆتی و ئامانجی لاۆۆکارییۆکۆ:

نۆجمۆدین کۆریم، دوای ئۆوۆی مۆلا مستۆفا بارزانی لۆسۆرۆ مۆرگدا جۆهۆشت، ۆۆك بۆبۆ ئاوۆدانۆوۆ خۆیکرد بۆئامۆزی مام جۆلال/دا، سۆرئۆنجام جگۆ لۆمانۆوۆی وۆك پزیشکی تایبۆتی، توانی لۆم ۆۆگۆو پۆگۆیۆوۆ بۆپلۆی حزبیش بگاتۆ ناو مۆکتۆبی سیاسی یۆکۆتیی و، دواتریش پارۆزگاری کۆرکوك، بۆۆام لۆبۆر ئۆوۆی لۆبنۆمادا نۆ ئۆهلی سیاسۆت بوو، نۆ توانست و تاقۆتی ئۆو شۆمبۆمۆنۆ حزبیۆو سیاسیۆیشی هۆبوو دۆگوزۆرا لۆناوچۆکۆدا، کۆوتۆ خۆی، دیارۆ بۆمۆبۆستی بونیادنانی ئایندۆی تایبۆتی خۆی، پۆیوندییۆ تایبۆتییۆکانی خستنۆ گۆۆ، ئۆمۆ بگۆۆانۆوۆ بۆ حزبۆکۆی، توانی لۆۆگۆی پۆیداکردنی پشتیوانی گروپۆ شیعیگۆراو بۆشۆك لۆپۆکاتۆ پارۆمانییۆکانی تری عیراق، دۆستۆبۆری ئۆوۆ بکات وۆك وۆزیری تۆندروستی عیراقی دۆستبۆکار بۆت، بۆۆام یۆکۆتیی ئامادۆی پشتیوانی کردنی نابۆت، کاتۆك"مام" لۆمۆکتۆب سیاسییۆکۆی دۆپرسۆت سۆبۆب چییۆ پشتیوانی نۆجمۆدین ناکۆن، دۆۆۆن: لۆدۆرۆوۆی یۆکۆتیی ئۆمۆی کردوۆو، گۆر

جەنابیشتان فەرزی دەکەن، ئەو فەرمان هەر فەرمانی بەڕێزتانە. بەڵام "مام" لەوەامدا دەڵێت: من کەس فەرز ناکەم. ئەم کاردانەوەیە، نەجمەدین کەریم نیگەران دەکات، دوای ئەو بەماوەیەکی کورت، ناوبراو سەفەری ئەمریکا دەکات.

تێپەڕکەک:

ئەو سەردەمە، میدیای بەر هێزو سەبەری پارتی، هاستەوخۆو زەریش بۆتوندی لەدژو دوژمنایەتی نەجمەدین کەریم/دا بوون، باوەڕ دەکەم هەمووان وەها هاستینەیەکیان لەیادو یادەوەریدا مابێت. هەکارەکەیش مەعلومەو مەبەست لەسنگ و شکەدانی هەیمەن و هێزمووني جەماوەری و ئیداری یەکێتیی بوو لەکەرکوك و جەگرافیای ئەو پارێزگایەدا، ئەمەیش بەئامانجی دەست بەراگرتنی ئابووریەکەی و شتی تریش، کەچی دوای گەانەوەی جەنابی پارێزگار لەئەمریکا، بەماوەی کەمتر لە"15" هێز، دیسانەوە بەبە ئاگاداری و گەانەوە بە حزبەکەی، سەفەری تورکیای کردو، لەگەڵ میت و گەورە بەرپرسانی تری ئەم وڵاتە کەبوونەوەو میتینگی تایبەتی گرەدا، لەبەرامبەردا پارتی و تەڵە میدیاییەکانی پارتی بەگەشەی نەوەت پالامارو هەمەتەکانیان لەدژی نەجمەدین نەك هەر هاگرت، کەوتنە پیاهەڵدان و میواندارێکردنی لەستەدیوو سەرشاشەکاندا، تەنانەت ئەداو لەدوانی خودی پارێزگاریش گەانکاری گەورەی بەسەردا هات، پێشتر دەیگوت: من پارێزگاری پارێزگایەکی عیراقیمەو گوێ بەبارزانی نادەم، دواتریش بەدیدارو گفتوگۆی هاستەوخۆ لەگەڵ بارزانی گەدرا، وەك هەردەم بەگومان ئەمەیش هەر لەدەرەوەی ئاگاداری حزبەکەی، دوای نەخشەوتنەکەی "مام" شەلگیرانەتر پەرەیدایە پەیوەندییە تایبەت و ژێربەژێرەکانی، ئامانجەکەیش بەلای نەجمەدینەوە، خود بردنە پێشەوەو خود زومکردن و مسۆگەر کردنی ئایندەیەکی ترو، خود قوتار کردن بوو لەو دەخە جەهەننەمییەی تێکەوتبوو، بەلای لایەنی بەرامبەرێشەوە ئامانجەکە لەدان بوو لەپێگەی یەکێتیی و کردنەوەی دەرچەیەك لەپێناو پێچەوانەکردنەوەی هاوکێشە سیاسیەکە لەکەرکوك/دا، ئەمە وایکرد جارێکی دیکە بەڵام هون و هاشکاوتر نەجمەدین دەستداتەوە خە نمایشکردن، لەبەرامبەر پاڵیوراوی حزبەکەی بە سەرکەماری عیراق، دیسانەوە بەبە گەانەوە بە حزبەکەی، بەبە گوەدانە لەکەوتەکانی لەسەر سایکەلۆژیای دەرون حزبیەکەی خەی پاڵاوت، بەمەیشەوە نەوەستا، کەرکوکی لەڕێگەی دەستبەسەرداگرتنی چەند کەڵگەیەکی نەوتی، شەڕاند، بەڵام یەکێتیی زوو فریاکەوت و نەیهەڵا ئەو دەستەی نەجمەدین دەیەوە لەم ڕێگەیەوە کەشیبکاتە کەرکوك و بیانوو

بداتە عیراق و ئەملاو ئەولا، بگاتە ئامانجەکەی، خۆرا ڕەوشەکەی هیورکردەوە مەسەلەکە کۆنتڕۆڵکرا، ئەمە وایکرد کێشەکانی لەناو مەکتەب سیاسیدا بتەقنەوە، تەپڵەکی تێگیرا، لێپرسراوی دەستەی کارگێڕی بەئامانجی دروستکردنی فشار بۆ سزادانی ڕۆنکردنەوەی دا، تەنانەت بەماوەیەکی دیار، ئۆفیسەکەی لەمەکتەب سیاسییەوە بڕو دۆزگای ڕاشنگەری چاودێر، جێهێشت!!

بەیفراندەم کردیان:

نەجمەدین لەڕوە دنیا بوو لەوەی وجودی لەناو یەکێتیی/دا بتەواوەتی کەوتووتە ژێر پرسیارو چاودێری جیددیەوە، هەر بۆیە لەبری گۆڕانەوە، جارێکی دی کەوتەوە خەی و لێکگەی وروژاندنی هەست و سۆزگرایی قەومی و ڕەمانسیەتی کوردایەتی، مەسەلەی ئاڵا/ی هێنایە ڕاژەوە لەکەرکوك/دا، سەرئەنجام ئەوەی لەگەڵ بارزانی نەیانتوانی لەمەسەلەی ئاڵا/دا بکەرکوك/ی بکەن، لەیفراندەمدا بکەرکوك/ــیانکرد!!

ئێستا نەجمەدین بابە کەرکوك، پارتییە:

ئەگەر خولیاو خەمکەی بارزانی کوردایەتی بوایە، لەبری کەرکوك دەیتوانی هەولێر بکاتە ئامانج، ئەوکاتە نە دەرو دەروسکان هێندە کك و مکەم دەهاتنەوە سەر هەست و دەگەیشتنە مانەو جوڵاندنی هەز، نە کەمەگەی دەولــی و، زلهێزکانیش ئەمەیان لەعیراق و هاو ئاوازکانی قبوڵ دەکرد لەبەرامبەر کورددا، ئەم ڕەوە بکەمەکەی لەگەگەی میدیاکانییەوە" حەشدی پۆپاگەندە " بکەرکوکیکانی کرد، بەهەولێریکانی کردبایە، دنیا لەسەرمان دەهاتە دەنگ، ئەو بەرگرییەی میحوەری چوار لەکەرکوك/ی کرد، ئەگەر میحیوەری پێنجیش بیکردایە، هەر هێندەی ئەوەی لەپردە لەهەولێر/ی کرد، هاوکێشەکە بەجۆرێکی دی دەکەوتەوە، ئێستا نەجمەدین بابە کەرکوك، پارتییە، هیچ ماکینەیەکی پۆپاگەندەو ئیعلامیش ناتوانێ شکستکان بشارێتەوە، ئەوەی لەم شکســتەیش شەرمهێنە تــرە، جگە لەبەشینەوەی تەمەت و دەدەنگی، هەڕاتنە لەدانەهێنان بەخودی شکستکەدا.

بەرەو بەغـــــدا بکەونەوە .. ئەرسەلان مەحمود

ئەوەی ڕوودا، ئەوەندە پەیوەندی بەخاك و کوردبوونەوە نیە وەك ئەوەی ئیدیعا دەکرێت، بەهێندەی ئەوەی دەرئەنجامی حکومەانێتی فاشیل و پێکردنی سیاسەتی هەو هەوکاری کوردییە، ئەو حکومەتی بەبە ژێر نووس و بڕچاو ووونی 27 ساڵە لەدەخوڵە، بەبە ئەوەی ئاوڕ بداتەوە هەوستیك لەسەر دونێ و ئێستاو ئایندەی ژیان و گوزەرانی خەڵك و جەرایەتی و چەنایەتی حوکمەانێتییەکەی خەی بکات، ئەو سیاسەتە بێپرەنسپ و شوناسەی سەرئەنجام هەم لەسەر ئاستە ناوخەییەکەو هەمیش لەسەر ئاستە جیاوازەکانی دەرەوەی خەی بەدەاوی هاتە دەرەوە لەگەمەکەو شکستیخوارد، هەر بەییش دەبیندرە دەژەران و ئاستەکارانی ئەم سیاسەتە کورت و کوڕو هەمەکییە، ئێستا جگە لەتەخوینکردن و شکاندنی یەکتری، هیچ شتەکی دی ناەن و بەدەنگن !!

سەیرکەن، پێشمەرگە لەچوارچەوەی ئێپەراسیۆنە هاوبەشکانی هاوپەیمانی نودەوەتی دژی داعش، ئەو جوگرافیایەی بەناوچە کەشە لەسەرو جەناکەکان لەدەستوری عیراقدا ناسراوە، نەك لەدەست حکومەتی عیراق بەکە لەچنگ داعش ڕزگار کردو دەستی بەسەردا گرت، کەچی سەرکردایەتی سیاسی کورد لەبری ئەوەی وابکات لەوەی دیرەکی و عەقلانی و ئەزموونییەوە هەژموون و هەیمەنەی دەساتە کوردییەکەی بەسەردا بسەلمەنێت و بیکات بەجەگرەوەی هەمیشەیی، خەشیدایانو فرسەت بازانە هات و وەك دیفاکتەو سەپاندنی ئەمری واقیع مامەەی لەتەکدا کردو، تاك لایەنەیش خستیە ناو پرسەی ێفراندەموە، بەمەیش هەم بیانووی دەستوریدا بەدەست دەوەتی عیراق و، هەم دەوەتە هەرمایەتییە مەزهەبیەکانی گیاندەو یەك و هەنانییەو سەر هەست، ئەمە جگە لەوەی پشتیوانییە دەولیەکانیش لەدەستدران، دواجار ووداوەکانی 16/10ی کەرکوك و دواتری لەکەوتنەو!!

ڕەنگە هەنانەوەی ئەم نمونەیە کەمەك بەپەدانی بڕچاوونی زیاترمان بکات، بەلشفیکەکان، بە پارەزگاریکردن لەجوگرافیا سیاسیە تازە بەدەستهاتووەکەیان، لینین، تڕتسکی ەوانەی لیتەفسک دەکات و دەەت: بەە لەپەناو مسگەرکردنی ئاشتی لەگەە ئامانیا، ئەگەر ناچار بووین تەنورەش لەپەبکە. دەی ئەمە نەبەلشفی و نەلینینە یش سەرکردەمانە، بەەام ئەزموونی ئەوان و تەواوی جیهانیانمان

لەبەردەستدایە، سەرکردایەتی سیاسی کورد لەبری خەباویشتنە ناو شەپکی ماوەرانکەرو نابەرامبەر لەگەل مریی و سەربازی و لەجستیەوە، لەگەل استیدا دەیتوانی زەریش سەرکەوتووانە کار بۆ هاوپەیمانەکات بکات، دەیتوانی جەنگێك بخوڕقێنێت تەواو دەستوری و نوێی، تەواو بەمانا وا، کەچی نێك هەر ئەمەی نەکرد چەندەها سالە لەبری بەغداد بەرەو ئانکارا دەڕوات، لەبری کۆشکردنی کەمەگەی دەولی، سەرنجیان گۆڕو بەلاڕێدا دەبات، لەبری لەبی، لەبیای حزبی دروست دەکات، لەبری ملدانە ئاشتەواوی کەمەلایەتی، پەرت و پەرشانی دەکات، لەبری گۆشەپەدانی دیمکراسیەت، پالەمان دادخات، لەبری بەرین و بەرینتر پەکردنەوەی ئازادیەکان، نووسەرو ڕۆژنامەوان و ئازادیخوازان و مەلا تیرەر دەکات، لەبری گۆشەپەدانی ژیان و ژیاری جڤاکی، گەمە بەشکەی نەتەوەو خاك و خەیشیەوە دەکاو، تەواوی متمانەو تەواوی پردەکانی پەیوەندییە ناوخەیی و دەرکییەکان بەوی خەیدا دەوخێنێت!!

سەرئەنجام دەرکەوت، جوڵاندنی هەست و سۆزو حەماسەت و رومانسیەت، هەروەك ئەوەی ئەرستو دەڵێت: پایدەسەو فەی بەسەر لەژیکەوە نابەت. لەو شوێنەی جەنگ دەستپەدەکات، ئەك لەو شوێنەیش دیالەگ کۆتایی پەهاتووە، بەگەم دواجار ئەلتەرناتڤی دیالەگ چییە؟ درۆژەپەدانی جەنگە؟ ئایا توانای وەها جەنگینەك بوونی هەیە؟ بەگومان نەخەر، چونکە تەنانەت لەشکەکانی ناوخەیشدا دوای هەر شەکەك لایەنە شکەکرو خاوەن چەکدارەکان بەدیان ڕۆژیان پەویست بووە تا خەیان ئەکبخەنەوە، ئەمە عیراقە، تورکیایە، ئێرانە، دووەتن، پشتیوانی دەستوریان هەیە لەوی دەولیەوە، کوا لەکوە لەسەر تە دووەستن تا دوای هەر شەکەك خەت ئەکدەخەیتەوە، کەواتە بەدیلەکە هەر دیالەگەو، هیچ جەرە ماکینەیەکی پەوپاگەندە ناتوانە شکستەکانت ڕوپەش بکاو بشارەتەوە.

دواجار ریفراندەم و، ئەم سەرکردایەتییە سیاسییەی کورد، شکستیانهەنا، هەکارەکانی ئەم شکستهەنانەیش هەمە لایەنن، زەر قوڵن، ڕیشەین، تەنانەت زمانە فەرمی و گەلییەکەیشی تەکداوە، ئەوەی ئەستا بەموخاتب دەگیرەت لەناو کایەو مایە کەمەلایەتی و جڤاکییەکەدا، زمانەکە وشك و برینگ و حزبی، کەس نایەوە، کەس ناتوانە لەکەس تەبگات، ئەگەر نا کەی ڕەوایە پالەمانت هەبەت بەگەم جگە لەدیوەخان و تەشریفاتخانەیەکی ڕوت و ڕەجالەی حزبی بەولاوە، هیچی تر نەبەت، کەی ویستت دایبخەیت و کەی ویستت بیکەیتەوە، کار بەیاساکانیشی نەکەیت و لەماوەی ئەم 27 ساڕیشدە تەنها لەبەر شکەی نەتەوەکەت

نەتوانیبەت تەلارکی شایستە بخەی بە دروست بکەیت و هەر لەکەنە تەلارە جماوکەی لەمە بەعسدا بەت!! ئەگەر نا لەکوی دنیا هەیە، حکومەتت هەبەت کەچی حیکمەت لەئاراستەو ئەداکردنیدا تەنهاو تەنها مجازو میزاج و زەوقی ئەمکیانە بەت و نیوە زیاتری فەرمانگەو دامەزراوکانی کرگرتەو تەلاری ئەنجومەنی وەزیرانکەی هەر تەلارە جماوکەی بەعس بەت، ئاخر چەن دەبەت دامەزراوی هەواگری و ئەمنیەت و ئاسایشت هەبەت، بەام بانەك و هەزار هەواوو هەوەس بیەت، وەزارەت و هەزی پشمەرگەت هەبەت بەام یەك پش و پەروەردەکراوی سەربازیت نەبەت، چەك و جبەخانەو پشاك لەبازاڕی ئەش بکەیەت، ئەرە جیشەك هەیە لەدنیادا سەربازکانی چکەکەی شانیان خەیان کەیبەتیان؟ ئەرە وەاتەك هەیە ئابوریەکەی، سەرخان و ژەرخانکەی هەروا سادەو هەوەسمەندانە لگاوی پەوە بکرە یا تاان و بەە بکرەت؟ لەبەر ئەوە ئەستا هیچ لەوە گرینگتر نیە ددان بەو شکستە هەمکییاندا بهەنن، هیچ لەوە لەپشتر نیە دەستبەرداری قسەی زل بن و بگەەنەوە بەر گفتووگەی جیددی، دەوەت و دەسەات لەبنەەتدا هەلومەرجی ماف و ئازادی بە هاوەاتیان دەبە دابین بکات، نەك وەران و ماوەرانی بخوەقەنەت.

•
•
•
•

گەر نیشتمەان، دایەك بەەت … ئەرسەلان مەحمود

بەنەرو مەر چواندنی زەوی و ئاسمانکان، چەند مجازییە، هەزار ئەوەندە وەها تەبلیغاتەك لەهەزرینکەوە دە دزە بەهاو مەالەی جەندەری، ئەمە هەم وەك فکرو، هەم وەك ئایدیاو، هەم وەك ئەندەشەو، هەم وەك پرانسیپ و بوونیە مرەییەکەیش، هەر ەاستە.

لەزیهنیەت و ئەندەشەی کەمەگەی سونەتی و تیپیاوسالاریدا، ئەوەی

نەتوانە هەزمەندانە واتا لەباری جستەییەوە بەرگە بگرە و بەرگری لەخەی بکات مەرە، مەر وەك هاوە، وەك دەست و دەزگیران، وەك خوشك وەك هاوژین وەك دایك!

کاتەك دەگوترێت: نیشتمان دایکە. ئەمە بەبەنەما لەوەها پیرەزی یا خشویستییەکەوە نەهاتووە دایك هەیەتی لەماناو مەغزاو پێکهاتە خەزانی و کەمەایەتییەکەیدا، بەڵکە لەمەوە هاتووە، دایك مەرە، مەریش خاوەنی ئەو هەزمەندییە فیزیکییە نیە لەواقیعدا، لەبەر ئەوە ئەوەی دەبێت بیپارێزێ پیاوە، پیاو وەك باوك، پیاو وەك سوژە، وەك بکەرو کەڵەرو، وەك چەنەر، پیاو وەك ئاسمان، ئاسمان وەك سەرو سەروەر، وەك نەر لەسەرەوەو ەڵەها، لەسەرەوەو ەڵەها وەك ئەوەی چەنی بیەوێت ئاوا زەوی و، ئاوا ئەوەی پێیدەگوترێت نیشتمان، تەڵو توش و تەی بکات!!

هەروەك چەن ئەوەی لەبەرامبەردا ئەم زەوی و ئەم نیشتمانە، خوا نەکا ئەگەر هەر چەند بیەوێ لەخەیدا بتەقێتەوە بەڵوی ئەم سەروەرو ئاسمانەی خەیدا، زات نەکاو نەتوانێ هاوکێشەکە هاوسەنگ و هاوتەریب بکات !!

رەشبای خود پەسندی و خە سەپاندنی سیاسەتکارە دژە جەندەرو ەڵگەزپەرستەکانی دنیا، ئەگەر لەخەرئاوا، وایکردبە خەر بخەنە دەریاوەو، جەرە ەڵمانسیبەتەك ببەخشنەوە بەژیان، لەکوردەواری و لەناو کوردە سیاسەتکارەکانی کوردستاندا، وەڵە وەو گەڵە گەڵکەی ئەوەندە تاقەت پەوکەن بەت، تکە تك و تەمە تەم و منە منەکەی وابکا ەڵەناکی هەر تیادا هەڵنەیەت!!

سەیرکە هاوەڵە! هەیانە خەی بەهەڵەگری پەیامی دنیای ئەودیوو دەزانە، بەڵام دەیەوێت لەم دنیایەدا بەر بگرە و، بەهەشتەك لەدرە بەرپاو ساز بکات! هەشیانە خەی بەسترانبیژو ئاوەز ژەنی ژیانکردنی مەملەکەتەك لەنوەگەرایی دەزانە و، هات و هاواری کەشکەلانی فەلەك دەبەڵە، بەڵام بەشنە بایەك لەدەرو دراوسەکانیەوە گەر هەڵبکات، دەکەوێتە هەلەکە سەما لەپراکتیك و لەئەدا کردندا!!

نیشتمانی کورد، ئەوەندەی بەدەست سیاسەتکارە کوردییەکانیەوە بووە بەتەنگەبەرو تونەلەك لەرژانی جەرەها تاریکی، هەرگیز ئەوەندە دژو دوژمنایەتییە دەرەکییەکانی، نیانتوانیووە زیانی لەبدەن!!

هەڤاڵە، نیشتمانی کورد ئەمە لەهەر کاتەك زیاتر، لەخونەك دەچێت ناخەش، بووە بەجەنگەڵەك بەرەڵا، بووە بەحەوشەیەك سامناکی بتوانە

دڵخوازانە تراتنێی تیادا بکات، سیاسەتکارەکانی دڕزییەك بدەستیانەوە هیچ ئیشکەنجەو، جڕگ کونکون دکات، بجڕە هەرچەند بەوانی شتەکی دی بدینەکەی وجودو بەهای هەبە و مابەت جگە لەخودی خیان لەخدا!!

ئڕە ئەم نیشتمانە، کەسەکی تیادا نیە قارەمانەکانی لەبشێی شکاندنی شکەی میللی و یەکتریدا بدار بکاتەوە؟! ئڕە ئاوێنەی هەیك نییە لەم وڵاتدا، شەشگەکانی دونێی، بتوانن ئەمێی خیان و ژیانی ئەستای خەکی نیشتمانەکەی خیانی تیادا ببینێنەوە؟! ئڕە گەر نیشتمان دایك بەت، مڕە چۆن جورئەت دکات ئەمە بدایکی خێی بکات؟! چۆن دکارەت هەر جارەو دەوەتەك، هەر جارەو دڕو دراوسێیك بهێنێتە سەر سینگ و کرامەت و عیززەتی نەفس و مئوای میهرەبانی دایکی خێی و، زات بکا بدەستەکانی خێی ئەتکی پێبکات؟! چۆن دەتوانە شیرو بیرو خڕو بڕەکێی دایك هەروا سادەو سانا هەرزانفرۆش و نیشتمان بدەر بکات؟!

دایك، دایکە، نە نیشتمان دایکەو، نە دایك نیشتمانە، ئەگەر دایك نیشتمان بەت، ئێستا من و هەزارەهای وەك من بە نیشتمانترین مرۆڤی سەر ئەم زەمینەین، گەر نیشتمان دایك بەت، کەس لەکورد بە دایك تر نیە!!

نیشتمان، ئەو بوعدە جوگرافی و، ئەو فەزا مرۆیی و، ئەو فەرهەنگە هاوبەش و مەدەنییەیە، مڕو بکەیەك شکر دگڕەت، نەك کڕوشك بەسیحرو جاددو عڕبانە! نیشتمان ئەو مەوداو مەغزا مرۆییە خاوەنێیە، یەکە پێکهێنەرە جڤاتییەکێی تیایدا هەست بهاوەاتیبوون و، درك بشارەمەندیبوونی خێی وەك تاك بکات، نەك هەاوەردو هەاتن لێی!!

نیشتمانی کورد، نیشتمانی هەاوەردی بشڕییە، شك نابێی هەبە و بتوانە لەوسەر بە هەتا ئەوسەری سنورەکێی، کوێی بوە ئازادانەو سەربەستانە تیایدا بژی و بمێنێتەوە! نیشتمانی کورد، بدەست سیاسەتکارە هەناو پیسکانیەوە، هەردەم لەبیانوەك زیاتری هەیە تا ئێندەشەو خیاەکانی تاك و خەکەکێی تیادا بکوژی! هەردەم لەئامرازەك زیاتری تیادا دژی تا ژیانکردنی وەك ئەوێی شایستە بهەبوونە تیادا نەهەە و بکوژیت!

لەاستیدا، حەز ناکەم بەم: ئەگەر نیشتمان دایك بەت، سیاسەتکارە هەناو ەشە کوردەکان لەیزیبەندی هەرە خراپترین بوونەوەرە دایك

خۆگۆکانی دنیادان، بەڵام لەڕاستیدا وان!!

درێندە تەبلیغات … ئەرسەڵان مەحمود

ئەندێشەو خەیاڵ، زیندانی ناکرێن، بەڵام دەکوژرێن، ئەحزابی کوردی بکوژێ هەرێ گوورەو کاریگەریەکەی ئەندێشەو خەیاڵە لەکوردەواریدا، ئەمە هەم لەسەر ئاستەکانی تاك، هەم لەکۆشدا هەر ڕاستە.

مەجاز جوانە، بەڵام لەئەدەبدا، چونکە دەگمەن بەماناو بەرجەستە دەبێت لەواقیعدا، یەکێك لەهۆکارە هەرە دیارەکانی سەرکەوتنی فەرهەنسیەکان لەشۆڕشەکەیاندا، واقیعبینییان بوو لەدروشمەکانیاندا، کورد لەژێر دروشمی" داری ئازادی بەخوین ئاوندرێ، بەرناگرێت " وەك شیعارات و تەکستێکی مەجازی، شکستیهێنا، دروشمەك بوو پتر هەڵخەڵنەر، سەدان هەزاری لەتەکۆشەرەکانی گیاندە کاروانی شەهیدان، کەچی ئەو دارەی بەئەژمار بەخوێن ئاودرا، نەك بەرەکەی، سەبەرەکێیشی لەژیانی خەڵکیدا دیار نەما! لەڕاستیدا، هەر دارەك بەخوێن ئاودرا، وشك دەبێت لەواقیعدا، وەها دارەك بەرو سەبەری لەکۆ بێت! لەبەر ئەوە، ئەم وشکە دارە تاڵە، داری ئازادی و دیمەکراسییەت نیە دەبێت بەخوێن ئاو بدرێت، بەکە لانیکەم ئەوە دار زەقنەبووتکە لەو گەڵەی !!

شتگەلەك هەن، هەرگیز نابە بەزەر بسەپێندرێن، چونکە دواجار لەواقیعدا ناسەپێندرێن، بەنمونە: هەر یەك لە"تەگەیشتن & هاوکێیەتی". ئەم فزۆیەت و گشتاندنە هزریەی لەکوردەواری و، لەناو حزب و، لەنێوان ئەحزابی کوردیدا، سەبارەت بەوتنیەت و دیمەکراسیەت و هەماهەنگ کاریەوە پەڕە دەکرێت، هەزار بەهەزار پێچوانە بەوەها بەهاو بابەتیبوونەکە هەم لەفەرم و هەم لەناوەرۆکدا، هەمووان لەگەڵ کورداێتیدان، بەڵام بەشەرتی چەق، هەمووان لەگەڵ دیمەکراسیەتدان، بەڵام بەبێ بوونی جیاوازی، وەك ئەوەی جیاوازی بەپرەنسەپ کوتبێتە دژەوەی فەلسەفەو هەزری

دیمۆکراسیەت!!

لەوێش بەولاوە، هەبوونی جیاوازی بەهەردو بارەکەدا، وەك خیانەت و لاوازی ئەژمار دەکرێت لەسەر یەکتری، هەمووان باس لەهاوبەندی و، بەیەکەوە هەڵکردن و کارکردن دەکەن، بەڵام لەدڕاوەی هاوتەریبی و هاوسەنگی وەك مەبەست، هاوڕێ دەبین بەڵام برا گۆرایەتی هەر هیمنە، نەتوانەگەر دەبین، بەڵام بەقیادەی من، دیمۆکراسی دەبین، بەڵام بەبێ هەبوونی جیاوازی!!

چەکە کورد کوژە هەرە کاریگەرەکە بەدرێژایی مێژوو، لەڕاستیدا ئەو منە منەیە لەتێگەیشتن و لەهاوڕێیەتیدا، ئاخر تە گەر هەر دەتوانێ براگەورە بیت، هەر دەتوانێ خەت سەرکردەو خەت ئابڕو مەشکە مەجازی و میزاجییەکەی دیموکراسیەت بیت، هەبژاردن و ریفراندەم و تەبلیغاتی هەماهەنگاری و دەرینەت لەچییە؟ مەسەلەن دەتوانێ کە بخەڵەتێنیت؟! یان دەخوازی وەك ئاوەی بەرنامەی بەرنامە لەزەرینەی بەرنامەکانیدا حیوارێك هەبوو کاتیخەی دەیگوت" حەی حەی! مستەر هەر خەی کەشکان دروست دەکاو، هەر خەیشی حەلیان دەکا" بکەی!!

دیکارت هەیکرد! کورد بیرناکاتەوە هەیشە ... ئەرسەلان مەحمود

هزر، چییە یا لەچییەوە سەرچاوە دەگرێت، لەکوێدا دەتروکێت، کەی دەخەمڵێت و چەندی دەوە تا دەفراژێت، پرسیارێکە تەواو زانستیانە، ئاو کەسەی دەکارە هزرینبکات، لەڕاستیدا دەبە خەی لاو بابەت و شتانە بپارێزە و ببوڕە بەبنەما کارو ئەرك و شارەزایی ئاو نینەو، هەشنبیرییەکەی کەمك بەڵانیان ناکات، قسەی ئەز لەڕدا نەلەسەر وەامدانەوەی وەها پرسیارێکەو، نەشرەقە کردنی هزر ناسیش، ئاوەی هەیە تەتەکاریەکە لەهەمبەر سوژەکەی، سوژەی هزرینکار، واتا ئاو کەسەی هزریندەکات یا بیر دەکاتەوە، نەك خودی هزرو بیر بەمانا زانستیەکەی.

زۆرم نەوتووە گەر بڵێم: دیکارت هەڵەی کرد کاتێك دەڵێت" من بیر دەکەمەوە کەواتا هەم ". بەڵامانێك لێکورد، دەگەیتە ئەو باوەڕەی مرۆڤیش بیرکردنەوە هەبوویی بگەیەنێت لەمرۆڤدا، ئەوتا کورد بیرناکاتەوە، هەیشە! دیقەت بدەن: کورد وەك تاك، وەك جڤات، وەك ئەوانەی پێیان دەگوترێت سەرکردەو تەواوی یەکە پێکهێنەرە سیاسیەکەی، کاتێك دەدوێ و قسە دەکات، وەك ئەوە وایە باپیرە گەورەی بە و بدوێت، وەك ئەوە وایە هەزو عەشرەت و مەلاو سەرخەڵکەی بە و قسە بکات، تەنانەت وەك ئەوە دەئاخافێت هەر لەشێخ عوبەدوڵای نەهریەوە تا بۆستای دەگات، ئەوەی بەسەر کورد هاتووە، دێت، بەدبەختییەو بەتەنها هەر لەبەر کوردبوونەکەی بووە دەبێت!!

کورد، ئاوە لەخەی ناداتەوە، ناتوانێ ئەستای لەخەداو بەدەرەوەی خەیدا، وەك ئەوەی هەیە واقیعبینانەو ئاستگیانە بەموخاتیب بگرێ و بدوێنێت، توانای خۆ دەردەشکردنی خەی نیە لەخەیدا، هەناسە کەمایەتییەکەی لەفەرهەنگ و نەرێتگرایی عروبەو، وەنەوزو نەفەسە سیاسییەکەی لەئانکاراو تارانەوە دێت، کورد سەر بەهەر شتێکە خەی نەبێ، سەریش وەك کانگای هزرینکاری و بیرکاری، ئەگەر بەختت نەبێ، مومکینینیە بتوانی بیری پێلەخت بکەیتەوە. هەر ئەمەیشە وایکردوە هەژی کورد هەر یەك هەژو، ساەکەیشی هەر یەك ساەبێت و، نەتوانێ تەپەڵە و بپەڵەتەوە لەئابردوی خەی!

بیرکردنەوە بوونت نا، نەوعیەتی هەبوونەکێت دیاری دەکات، کورد هەبووەکە تاریەك، هزرینکارییەکەی زەر تەنگەبەرو کەم خوێنە، لەبازنەیەکدا دەخولێتەوە تاریەك، جگە لەبەزیندو هەشتنەوەی ئابردوی، جگە لەهەنگ و هەسمکردنەوەی تەشریفاتخانە کەمایەتی و سیاسیەکەی، مەشك بەشتانی دیەوە خەریك ناکات! بەمەیش ناگوترێت بیرکردنەوە، هزرینکاری. ئەوانەی بیرناکەنەوە چەند لەشکەدا جیاواز دەربکەون، لەفەم و ناوەڕك و پێکهاتەدا بەردەکن خاوەن کەرامەت و هیچی تر، کورد بیرناکاتەوە، بەنام وەك بەردەك خاوەن کەرامەتی خەیشیەتی!!

ئەوانەی بیر دەکەنەوە، دەشێت بیناکارو، هەم وەرانکاریش بن، دەشێت جیاواز بژی و، هەم بکوژی جیاوازییەکانیش بن، کورد بیناکار نییە، خودی بیرنەکردنەوەیش لەخەیدا یەك شتە، ئەوشتەیش وەرانکارییە، هیچ هەزەك بەهەندەی هەزە ناوەکییەکەی خەی لەکوردا، کوردی وەرانەکردوە، ئەوانەی بیر دەکەنەوە، ئاسایی ئەگەر هەردەم هاوایی نەبێت لەنەوانیاندا، بەنام ئاسایی نیە بەردەوام ناکەك بژین لەخەیان و لەنەوان خەیاندا، کوردو ناکەکی هەمیشەیی لەخەدا،

دوانەیەکی لەکدانبەاون، وەك ئەوەی بەیەکەوە لەدایکبووبن و، بیانەوە هەر بەیەکەوەیش یەکتری گەورە بکەن!!

لەاستیدا، ئەمە دەرهاویشتەی بەکەکیە لەبیرکردنەوەی کورددا، بەکەکیش لەبیرکردنەوەدا، بەناوەرۆکیەوە لەخەدا، لەخەدا وەك شوەنگە لەسەر نەخشە، لەخەدا وەك فەزا، فەزاش وەك کەش و هەوا نا، وەك پەکهاتە مرۆیەکە، ئەو پەکهاتە مرۆییەی جگە لەمرۆف هەر شتەك هەیە تیایدا ئامانجە!! ەاستە، زۆرینە جا لەژەر هەر ناوەکدا بووبە، وەك هەمیشە لەبندەست کەمینەیەکدا حوکمیکراوە، ەاستە تەنانەت دیمەکراسیەتیش لەدنیادا نەیتوانووە ئەو بگەە هاوسەنگ و بنەەتیە بەت، بەەام خودی ئەو کەمینە دگمەنانەی بەهەردو بارەکەیشدا ەحوکمەکی باشیشیانکردوە لەقەناغەك لەقەناغەکاندا، سەرئەنجام بونە مایەی سەرئەشەو سەرکوتکردنی هەزارەها لەهاوەاتی و هاوەە نزیك و دورەکانی خەیشیان!!

دەی باشە، هەکار چیە هەتا ئەستایش تاك و یەکە دەستە جەمعیە بەئەژمار بیرکەرەوەکانی کورد، گروپە خاوەن بیروا باەاکانی مەملەکەت، بەبەاك و ملکەچ بەوهەا ەسوکایەتی پەکردنەك و جیاکاریەکی مرۆین؟! هەر بەجیددی ئایا پەگە لەپەشە کەمەاتی و ئابوری و سیاسیەکانی کورد، بەرزە مرۆڤن و، خەکانی ئاسایی نزمە مرۆف و ناتەواون لەەوی توانستە بەدەنی و نواندنی چالاکیە عەقڵانی و زیهنییەکانەوە؟ ئەگەر وابە ئایا ئەمە ەسوکایەتیکردن نیە بەهەزرو هزرینکاریەکی مەدەنی و عەقڵانی؟ ئەی ئەگەر هیچ لەمانە وانیە، مرۆڤی کورد کوا لەکوەی ئەم سیستمە جیایانەی هەن لەدنیادا، خودیخەی وەك مرۆف بەئامانجگرتووە؟ ئایا ئەمە بەتەنها هەر پەیوەندی بەغیابی هزرینکاری کورد خەیوەتی، بەگومان نەخەر، ەاستە کەمەگەی مرۆڤایەتیش بەشەك لەو ئەباەی دەکوەتە سەرشان.

بەیە بەەهایەوە دەتوانم بەەم: ئەگەر وهها زیوو هزری و هەاوەردکاریەك لەئەوروپاو تەنانەت دنیای هەرە پەشکەوتووشدا، هەشتا هەر لەژەر پرسیاردا مابە و بژیت، ئەوا کوردەواری وەك گەشەك تەنگ و تاریك لەم دنیایەدا، لەژەر مەترسیدا دنابەنەت، هزرینکاری لەیەکە پەگە لەپەشکانی کوردەواریدا، هەر چەند لەهەنگاوی یەکەمدا بیناکار بووبەت، دواجار وەرانەیی لەکەوتووەتەوە، یانی دوای ئەوەی قەناغەکانی سەرەتایی و هەرزەیی بەیووە، لەگەورەییدا لەبری ئەوەی هەوبکاتە ئامانجە مەزنەکەو، مرۆڤ وەك میحوەر بەئامانج بگرەت، خەوتگەو خەگەی بەرژەوەندییە خودییەکانی کردوەتەوە بەئامانج، لەبری ئەوەی گەشە بکاو بەهەزی بیرکردنەوە بپەەتەوە لەئەستاو

ابردوی، بەردەوام دەتەوێ، دەجمەتەوێ لەخۆکەو بازنە داخراوە نەرێتگەراو سوونەتیکانی خۆیدا.

حــزب و حکــومەت و مــزگەوت … ئەرسەلان مەحمود

ئازادی، لەدیدو زیهنیەت و ئەندێشەو ئەدەبیات و ئەفکاری حزبە نەتەوەییگەراو چەپگەراو ئیسلامیگەراو سەسیالیستیە کوردییەکانـدا، نەک هەر وەک بەهـا تـاکگەراییەکی بـوونی نیە لەواقیعـدا، یەکە جقاتیەکیشیان لەخۆیدا بەوەها هزرینك لاڵ و گلاراو کردوە، ئەوی هەیە بەتەنهـا لەرزگـاری نیشتمـانی و ئـازادی نەتەوەیـی و دەستجەمعیەتدا، پەت و پەوەند کراوە، وەك ئەوی ستەم و ستمکاری لەناپەیندا، کەتایی پەهاتبەت و، ئازادی تاك مرۆ بەرەو لادان و بادانە فەرهەنگی و کەڵاتیکان بەرێت!!

ئەمە تەمەتبارکـاری و بەشینەوی نادیـدگەرایی و تەکنـکـاریەك نیە لەناهەشمەندییەوە هاتبەت، کەسەك هەیە لەماوەی ئەم دەیانسالەی دوای ئاپەیندا، بیریکردبەتەوە، دەیانجار لەشعوری نەدرابەت!! تاکەك هەیە لەماوەی ئەم دو دەیەو نیووە زیاتریشدا، ئای هەبووبە و، چەندینجار ئاوەنـرا بـەت!! هەیە لەخەیاڵکـدا فەیبـەت و، نەفەندرا بەت!! ئەرە ڕوەداوە یەکەك زریکەی ئازادانەی لەدابە و، زیندانی نەکرابـەت!! بـاشە دەشـت هەبە زاتیکـردبە لەکەوە نەرێتیەکەی خەی دەرکەوتبەتە دەرەوە، بەڵـام لەشقـام و بەندگەکانەوە کەرامەت شکاو نەکرابەت!! ئەژنامەوانەك گوتی: ئەمە مەلەفی فەسادی کارگێڕی و ئەخلاقی، فەرمان و فیسار مەسئولیەی، کوشتیان!! میدیاکارەك دەڵێت: ئەمە شوناس و ئەمە وجودە ئەسیەکەی ئەوی، نەفیـیانکرد!! نووسـەرەك ڕق نـا، تەنهـا گـوتی: کچەکەی سـەرەك/م خەشـدەوە، تیرەریـانکرد!! هاوڕاتیـیەك لەسـەر ماچـەك وەاتبەدەر کرا!! سەدانی دی خنکەندران، هەزارانی دی سوتان، تەنها لەسەر ئەوی گوتوویانە خەشمدەوی!! نامەوێ بەمە ڕوایەتی بدەمە جنەودان و خە هەرزانفرۆشکردنە خودییەکان، بەڵام ئەمە کەی ڕوایە: دەسەڵات و بەرپرسەکانی ئەم وەاتە، ئازادانە سەروەت و سامانی وەات

بەدزن و بەهەدەر بەدەن، گەنجێكی ئازادانە، بەنمونە لەتەقە کەمەیەتییەکاندا نەتوانێ پێیانبەت دزو نەزان و پشتە چاوتان بڕیە. ئەی ئەوایە خەت بەسەرکی بزانی و نەشتوانی بەپێیەکانی خەت بەناو بازاڕو خەڵکەکەتدا بڕێیت و، بانگەوازی ئازادی و سەربەخێیش بگوێی خەڵکدا بدەی !!

سەیر دەگوزەرێ لەم وڵاتەدا، هەژ نیە ڕۆژنامەوانێك لانیکەم دارکاری نەکرێت! هەژ نیە مەنیەك نەکوژرێ، یا لەژێر فشاردا خەی نەکوژێت! ئەگەر بەیاسا نەتواندرا بەر بەئازادی و ئازادییە فەردییەکان بگیرێت، تارمایی حزبی دەبێت بەجگرەوە! ئازادی لەعورف و نەرێت بدا، دنیا خرابوونە! هەمیشە لەبیانوێك زیاتر هەیە بە زۆتکردنی ئازادییەکانی تاك، دەنگە ئازادەکان وەك شەرپەنجەو نەخێشییە جەستەیی و دەرونییەکانی کەمەگە حزبی و کەمەگە مرۆییەکە دەبیندرێن!! ئەگەر نا، ئەوە چجارە حزب و پێکهاتەیەکە بەرگەی ئازادی وتن و نووسین و ئەزمونکردنی زانینگەرایی جەستەو ئاکاری و عەقلانیەت لەخەدا ناگرێت! مەگەر مرۆف بەسروشت بونەوەرێك نیە ئازادو سەربەست، مەگەر لەاستیدا هیچ حزب و دەسەڵات و مزگەوتێك مافی ئەوەی هەیە کەس ناچار بەملکەچگەرایی پێناو ویستەکانی خەی بکات، ئەمە چجای قانگدان و، تەقاندن و، ڤاندن و، ئەشکەنجەو، تیرەرکاری دەرونی و جەستەیی و مەاڵی !!

حزب و حکومەت و مزگەوت، بەسروشت ئەو دامەزراوە مەدەنی و هەهایە هەگە پەیدراوە نینە چەنیان بوەت ئاوا ببنە لەمپەرو بەربەست لەبەردەم گەشەکردنی ئازادی خود لەخەدای تاکەکان، ئەو ساتە نەشئە بەخشە کورتخایەنانەی سەردەمی دوای ڕاپەڕین، تەپەڕین، ئەستا هەم دنیا لەشۆن و شۆنگەی تۆو، هەم مرۆقی کوردیش پەیوەتوە لەم ڕابردوەو، رویکردوەتە بیرکردنەوەو ڕامان لەهەهندە جیاوازەکانی ئازادی و دێوە ئەزمونیان بکات، ئەو ئازادییە فرە هەهەندەی خێیان لەئازاد بوونی خە لەخەدای تاك دەبینەوە، ئاخر مرۆف تا دەربازی زیندانە ناواخنە تاریکەکەی خەی نەبەت، نەیتوانیووە رزگاری بە و بەخەی بەەت ئازادم، نەیتوانیووە ڕزگاری بەت لەدەست ئەو بەندو باوە نەرێتگەراو سوونەتگەراو دەستەجەمعیانەی خەرکەی تاکن.

پارت و حکومەت و مزگەوتەکان، بەپێوەری یاساو هەسا ئەرزی و ئاسمانییەکان و لەبنەماشدا، ئامرازی بەدیهێنەری ئامانجە نەتەوەیی و نیشتمانی و فکری و تەنفیزی و، بەاوکردنەوەی هەشیارییە کەمەیەتی و فەرهەنگی و گەشەپەدانی هزری بەیەکەوە ژیانی خەکن،

نەك ژەهراویکردنی بیرو باوەڕی تاك و خەڵك لەپێناو بەدناوکردنی ئەوانتری بەرامبەرو جیاواز، ئازاد بوون لەخەدا، هەرگیز بەمانای دژایەتیکردنی حزب و دەسەڵات و دین نایەت لەئاستیدا، ئازادی ئەزمونکردنی مافە لەخەدا وەك تاك، مرۆڤی ئەم سەردەمە، ناتوانێ بەوا بەو وەهمە بهێنێت هەتا ئەستایش بانگەشەی ئەزمونکردنی ژیانکردن دەکات لەئابردودا، ستەم هەر ستەم و ستەمکار هەر ستەمکارە، ئەوەی دەرودراوسێکانی کوردستان بەرامبەر بەکوردو خاکەکەی دەیکەن، چەندە ستەم و ستەمکارییە، ئەگەر لەناوخەی کورد خەیشیدا بەنمونە: هەبە و بیەوێ ستەم لەئازادی و ئازادیخوازی بکات، هەر ستەم و هەر هەمان ستەمکارییە، ئازادی نابەخشرێت وەك ئەوەی تا هەنوکەیش پارتە کوردییەکان ئیددیعای دەکەن، گوایە ئەمان ئەم ئازادییەیان بەخشیووەتە خەڵك، بەم عیبارەتە بێت هەر کاتێك بیانەوێ دەشتوانن ئەو بەخشینە زەوت بکەن و بیگەڕێننەوە لای خەیان، ئازادی بەرهەمی بەریەککەوتنی مرۆڤکانەو، لەگەڵ خەیاندا لەدایك دەبێ و گەورە دەبێ و پەرەپێدەدەن، ئەوەی بەهادەداتە پارت و دەسەڵاتە جیاوازەکان، خەڵکە، نەك بەپێچووپەناو پێچەوانەکەییەوە.

ڕاپەڕینەکەی تەرمان دەوێت … ئەرسەلان مەحمود

ئەوەی دەسەڵاتێك دەگەڕێت،"شەشەمین"، کەبەرایەتیە. دەشتئەو کەبەرایەتییە لەخەیدا، واتا لەگوتارو لەفەرمدا، هەگەری هەکارو،هەناموو، خەسڵەتگەرایی شەش بێت، بەنمونە لەتەبلیغات و بانگەوازوئەدەبیاتدا، بەڵام لەپراکتیك و هەنگدانەوەدا، وشك و، هوت و، هواڵتیە. ئەوەی شەش لەواقیعدا دەبە بگەڕێت، بەتەنها هەر دەسەڵات نیەلەئاستیدا، بەڵکە گەڵاڵەکردنی هزری و، هەنانە ئاراوەی هزراندنەخۆشگونجاوکانە بە گەڵانکاری یەشیی لەواقیعدا. شەرش بەماناحەقیقیەکەی ئەوەیە خاك و خەڵکەکەی بەیەکەوە ڕزگارو ئازاد بکات و،بیانخاتە سەر شاڕێگەی گەشە ژیاری و فەرهەنگییە کەمەڵایەتی وسیاسی و ئابوریەکان، نەك فت و فەرهودی بکات.
شەش و، ڕاپەڕینەکەی بەهاری"1991" ڕەشنە ڕزگارینیشتیمانی بەدیهێنا، بەڵام وەك ئەوەی هونە سەرئەنجام نەیتوانیخەکەکەی

ژگار بکات. دور لە نادیدگرایی شکڵی پشمەرگەوە تا پێشمەرگەی ئەمڕۆ، ئەوەی هەمیشە ماندوو بووە، بەڵام ئەو دەبینێت ئەوەتا ژینگە سیاسیەکەدوای دو دەیە نیوو هەشتا لەشوێنگەو شارو دەهاتەکانی وڵاتدا،وەکیەک نیە بە هەر کەسێك لەماف و ئازادی ژیانکردندا. ئاستەستەمکاری و، ستەمکارانی وڵاتبەدەر کرد، ئازادی بەدیهێنا، بەڵامئایا ئاوانی دوژمنی ستەمکارەکە، کەتایی بەکاکڵەی ستەمکاری هێنالەواقیعدا؟ بەڵام ئایا هاتنە ئاراوەی ئازادی لەفەزا گشتیەکەدا،هاوتایی لەبەدیهێنانی ئازادی خود لەخەدا؟ ئایا جیاوازییەکگەزی وچینایەتییەکانی کاکردنەوە؟ ئایا ئیزافەی خستە سەر هەبوونیمرەیی لەخەدا، ئایا سەرخان و ژێرخانی ئابوری ولات، دامەزراوەگەلی و کارگێریەکانی وڵات، خزمەتگوزاری و ژیانکردنی خەڵك، هەربەجیددی لەهەڵکشاندایە یا لەداکشانە؟ ئایا ئەوەی حوکم دەکاتچییە؟ سیستەم یا عورف؟

وەاهەکە ئەون، چونکە وەها ماف و ئازادییەك لەگشتیدا، هەشتابەدژی دەسەڵات و بەرژەوەندییە گشتییە نەتەوەیی و نیشتمانی ونەرێتیەکان، ئەژمارو پێناسەو تەماتبار دەکرێت، لەبری خەڵك وەهەندگرایی لەحکومەانێتیکردندا، هەژموونی تاك هەهەندوخەگرایی هەیمەنەی بەسەر تەواوی جومگە هەستیارو بەیاربەدەستەکانی حکومەتدا کردوە، هەشتا لەژێر ئەو دروشمە قەانیوەك: ئەمە ئازادیمان بە هێناون، هەر بەئەمەیش دەپارێزرێ و، ئەگەرلەسەری بڕۆن، لەتان وەردەگرینەوە" نەهێگە بەکەس ئەدەن پولەکەدابزێ و، نەخێشیان پەینتەك دەنێ خوارێ، لەبەر ئەوە، ئەو لەخەمارێ بەینەو بەباکیەی هەیە بەرامبەر بەواقیع، شتەك نیەسەرسورهێنەر بێت، چونکە ئەگەر هەکارێ هەرە سەرکیەکە، خەیلەناپەگرامکراوی هەر لەسەرتاوەی شەش یا لەەفتاروە گوفتاروئەدای ناعەقڵانی سەرکردایەتی سیاسیدا ببینێتەوە، ئەیهەرسهێنانی بەرپرسیارێتیە شەخسیەکە وەك تاك وەك خود چیەدەگوزەرێت لەگەڵپانەکەدا، ئەگەر تا دوێنێ دەستبژێرەك هەکاربووبن، مەگەر ئەمە هەمووان بەشداری ئەو زوڵم و زۆری و گوناهەبەکەمەکراوە نینە لەواقیعدا.

ئەوەی جڤاتەك بەەوە دەبات، هەر خەی لەرزامەندی تاکەکەسەپکهێنەرکانیدا نابینێتەوە، تەنها لەیەك کاتدا نەبێ، ئەویش ئەوەیەوەك یەك جەستە بەیەك ئاراستەدا بڕوات، مەرجێ ئەو جەستەیە بەوئاراستەیەدا بڕوات هەڵە مەزنەکە ئاراستەی ەدەکات. ئەو هەڵەشبریتیە لەرزامەندی زەرینە، ئەگەر نا رەگەی تەناچێت بتوانێت وەکیەك جەستەو یەك جڤات ەکار بکات. ئەو جەستەیەی رزامەندیهەریەکە لەو تاکانەی لەسەرە لەو جەستەیەدا ەیەکیانگرتوون،رەکەوتون لەسەر ئەوەی بەو شێوەیە بێت، بەو پەیەش

هەموانپابەندن پەیوەی لەرگەی ئەو هەرزامەندییەوە کە لەلایەن هەزرینەوە پەیگەیشتوون، ئامانجی گەورەی مرۆڤ کاتێك دەبێت بەبەشێك لەوکەمەن و کەمگەیەی دەیەوێ ژیانبکات لەناویدا، بریتییەلەچۆڕگرتن لەسەرومالیان لەسایەی ئاشتی و سەلامەتیدا،مەزنترین ئامرازو شێواز بۆ ئەنجامدانی ئەرکی بریتییە لەیاساچەسپاوکانی ناو کەمگە. یەکەم و سەرەکیترین یاسای ئاشکرایسەرجەم وەلات دەبێت بریتیبێت لەچەسپاندنی دەسەلاتی یاسادانانێك پەکخستن و لەناوبردنی، بەم عیبارەتەبێ، هاوبەشێکی ترماندەوێ، هاپەیمانێك لەپێناو هامایەندانا، لەپێناو دامایەندا، دامایەنەوەبەها باوەکان لەتەواوی کایەو مایە کارگێری و کەمەایەتییەکاندا.

چەمکێ بکوژێکانی تاك … ئەرسەلان مەحمود

-1-

لەنەوان چەمك و چەکێ بکوژێکاندا، جیاوازییەك ئەگەر هەبێ، لەشێوازی کوشتنەکەدایە، ئەگەر نا لەواقیعدا هەگبری یەك ئامانجن، ئەویش تێکدانی ژینگەو مرۆڤ کوشتنە. زەرن ئەو چەك و چەمکێ کەکوژو هەستکراوانەی ملیۆنەها مرۆڤ لەژیاندا، بوونەتە قوربانی و قەربروت.

"بەرژەوەندی گشتی"ی، وەك یەکێك لەم چەك و دەستواژە بکوژانەی مرۆڤ وەك تاك و، میحوەری ئەم باسەی ئەمجارەی ئەمە بەدیاریکراوی، هەرچەندە دورایی مەژویەکەی لەئەدەبیاتی سیاسیدا، دگەتەوە سەردەمی سەرهەدانی دەولەت نەتەوە، بەڵام تا ئەستایش بازاڕو هەژمونگەرایی خۆی، تایبەت لەناو گەلانی خەرهەڵات و میللەتانی لەمەڵ خەماندا، نەك هەر لەدەست نەداوە، تا دێ بەهێزتر دەبێت.

هەستیار نەبوونی تاك، لەهەمبەر هەڕەشاراوەییەکەی ئەم چەمکە، هاستییەکەی نامۆیی نیە لەبەرگوکەوتندا، بەکەناهەشمەندییە لەپژانە واتاگرییەکەیدا.
بەدنیاییەوە، زەر وتنەوەی ئەم چەمکە لەوتاردانی سیاسیەکان و

بانگەوازی دەستەجەمعیگەرایيدا، وایکردوە کەسێك نەمابێ دورو نزيك ئاشنای ئەو چەمکە نەبووبێت، بەڵام لەواتا_ناوەرۆکدا، وەها هەستياری و هەشمەنديێك نا ەون و زەريش سيحراوی و تەومژاوييە. ئەم تەماتبارکردنەك نيە بەمروەتانەو نائاگايانە، فەرموو با بيەکەوە ئەم ەونيبکەينەوە:

ئەستا وا ئەژمار بکەو بهێنە پێش چاوی خۆت، بيەکەوە گفتووگۆمانە: تە وەك تاکەك، ئايا هەرگيز پرسياری ئەوەت لەخۆتکردوە ئاخۆ خودی "بەرژەوەندی" چيەو لەچيدايە؟ ئايا دەزانی مەبەست لە"گشت"و، "گشتاندنی بەرژەوەندی"، پاڵنەرەکە چيەو بۆچيە؟ باشە هەرگيز دەردەشی ئەوەتکردوە لەخۆتدا، ئاخۆ ئەوەی دەبێت دەستنيشانی"بەرژەوەندی"و سياغەی"بەرژەوەندييە"يەکان بکات، وەك ماف، وەك ئەرك، ئەوشتە، يا ئەو کەسە دەبێت کەبێت؟ يەکەم پەکخەنەرە بنەڕەتيەکەی کەمەگەی مرۆيی،" بەمانا مەدەنی و مەاڵەکەی " کەيە؟ مرۆڤ وەك تاك، يا يەکە دەستەجەمعيەکە؟ يا بەنمونە کاتێك دەگوترێت: سازانی نيشتمانی لەبەرژەوەندی گشتيدايە. بەهای ئەو سازانە لەچيدايە؟ لەسازشکاری يەکە دەستەجەمعيەکاندا بەخاتری ماف و ئازادييەکانی تاك يا لەسەر لەماف و ئازادييەکانی تاك بەخاتری يەکە دەستەجەمعيەکە؟ هەر بەڕاست بەدەنگبوونی تاك لەهەمبەر پرسە چارەنووسسازەکاندا، سازشکردنی لەسەر ماف و ئازادييە فەردييەکان، لەبەرژەوەندی گشتيدايە؟ يا بەپێچەوانەوە، بەرژەوەندييە گشتييەکە لەدەنگ و هاتنە سەر هەست و جوانی تاکدايە؟

راستيەکەی، پەگەو ڕەچەڵەکی تاك لەبەرژەوەندی گشتيدا، ونە. چونکە ئەوەی ئەو بەرژەوەندييە گشتيە سياغەو دياريدەکات، لەبنەمادا تاك نيە، لەبوعدە کەمەاڵيەتييەکەدا يەکە دەستەجەميەکەو، لەڕوانينە سياسيەکەيشدا حکومەت يا دەوڵەت. کاتێك دەگوترێت" بەرژەوەندی گشت" واتا تاکەکانی کەمەگە، دەبێ يەك ئاستەو، يەك ميکانيزم و، يەك ئامانجيان هەبێت، بەديهێنەری ئەو ئامانجەيش، تەنهاو تەنها " يەکە دەستەجەمعيەکە يا دەوڵەت & حکومەت"_ە، بەڵام ئايا وەها بيياردانێك بەبێ گەانەوە بە تاك، دروستە؟ ئەم بەڕەهايەو زەوتکردنی ماف و ئازادی تاك نيە؟ ئايا دەوڵەت و حکومەت لەبنەمادا، يانی مرۆڤ؟ ئايا مافی وەها ڕەها لەخاوەندارێتيکردندا، زەوتکردنی مافەکانی مرۆڤ و ئازادی تاك نييە وەك يەکە پەکخەنەرەکەی کەمەگە لەبنەڕەتدا؟ مەگەر دواجار هەر هيچ نەبێت تەتەی تايتەکە، لەهەسەنگاندنی بەرژەوەندييەکان و بەهای

ئەو بەرژەوەندییە گشتیانەدا، ماف و ئازکی تاك نیە؟
لەفلسەفەی ئازادیخوازیدا، تەنها تاکەکان مافی ئەویان هەیە، بەرژەوەندی و ئامانجەکانیان، دەستنیشانبکەن و، چۆنیەتی دەستەبەرکردنیشیان هەبژێرن، نەك بەناوی بەرژەوەندی گشتیەوە،

هەموو ئەو هەزو دەسەلاتە حکومی و هەمەکیانەی بەناوی بەرژەوەندی گشتیەوە بانگەوازو بریار ئەدەن، لەبنەمادا شمولی و دژی بەرژەوەندی گشتین، ئەمە دەبە بیاسا ڕەکبخرێت، لەویش بەولاوە دەبە لەچوارچێوەی دەستورو سیستمەکدا ئەوپەڕی دیمەکراس، نووسرابە و، پەسەندکرابە و جێگر کرابێت.

—

تێبینی: ئاگاڕ ژیان بوار بدا، زنجیرە وتارەکی ترمان سەبارەت بە" چەمکە بکوژەکان " بەاودەکەینەوە.

کەدەکان! ... ئەرسەلان مەحمود

کە
دەزانە...
باەای ئاو درێژ تڕ، یا بەژنی با !
خوە خوەی ئاو بەناوبانگترە، یا گڤە گڤی با !
سەرکەش ئاوە، یا گەژەن و گەردەلولی با !
بەنی ئاو تەترە، یا تەو توخماتی با !
ئەوەی دەوا، لەنایە یا لەبا !
ڕەی دەەك چیە نەدەما،
لاە نەبا "تەی"
نەبا !

کوەرستانە!
چاو لەیەکتربەین بشەن،
دەست بەەوتانەوە مەگرن، شەق لەبەشایی هەەمەدەن،
"تف بەەووووی با دا،
هەەمەدەن"!

دەم
لەپەرتبوون شکاوە،
جەم نابمەوە، نەلەخەم و نەلەهیچدا !
دەنگی بەربوونەوەی باران کەنترە، یا کەوتنی بەفر!
ئەرە کە لەکە ناگا، نمەنمی باران، یا تنکە تنکی بەفر!

چی ئاوە لەچی ناداتەوە، هێندە باران، یا ورشە بەفر!
هیچ بەچی ناگا، چەی باران، یا شەفافی بەفر!
چ لەچ نیان تر دەبارە، باران، یا بەفر!
ئەوەی خەشیناکاتەوە، چیە؟
ئەشکی بارانە، یا وشکە
پێکەنینی،
بەفر !

شیعریەت،
تفەنگەکان، ناوەستێنە،
نەبوونی لەناو جەنگاوەرەکاندا، جەنگ دەخوڕێنە،
وەك نەقڵی بەد حاڵیبوونەکان، لەدەی دو تاشە بەرددا،
وەك پێکدادانی جیاوازیەکان، لەغیابی عەقڵدا،
ئەرە کێیە لەکەدا، ژیان لەجیاوازیدایە،
یا جیاوازززززی
لەژیاندا !

قسە زۆرەو،
بەدەنگیش نازانم وەك چ بەم کەم!
تە بە، ژیان بەتوکەوە خەش تر، یا وەك توتی!
بەهار بەگیاوە هەمانسی تر، یا وەك پایز بەوتی!
ئاسمان خوێبکەی بەتام تر، یا بەگەرد،
وەك ناننننننننن و،
ئازادی!

تە بە،
گوژاڵکی ژیان تاڵ تر،
یا ئەتك کردنی هەنجیرکی نارنجی!
گو بکەیتە wc ئاسان تر،
یا بەناوی نیشتمانەوە،
خواردنی !!

ئەوارە وەك من و تۆ ! …
ئەرسەلان مەحمود

ئەوارە،
رژانی تاریکی پەرداخی ئینکاریيە،
لە نەهاتەکی تردا !!
–
ئەوارە،
جگە لەکەن بوونی ئەژەکی نوە،
شتەکی دی نیە لەئەسادا !
–
ئەوارە،
چەن دەبە بو هەموو جوانیەوە،
بەرەو تاریکی بەواو، لەباوەش شەودا
بخەوە!!
–
ئەوارە،
روتبوونەوەی ئەژەکی تر،
لەناکی !!
–
ئەوارە،
سەرئاوکەوتنی ئەژەکی تر، لەدەریایی
بە تەیدا !
–
ئەوارە،
پژانی هەنارەکی تر، لەباخچەی
بە تەیدا !!
–
ئەوارە،
هەوەرینی هەنجیرەك عومر،
لەبەژنی دنیا !!
–
ئەوارە،
خواردنەوەی کەفی سەر گەاسەك شینە،
بەلەوی ەش !!

_
ئەوارە،
سکوتێك ئەشنایی، لەچاوانی
نەهاتکی تری تێدا !!
_
ئەوارە،
پیاسەیەك لەناتەواویی،
بەبێ تۆ !!
_
ئەوارە،
نەوانی ئەژو شەو نیە، بەدحاڵیبوونە،
وەك نەوانی من و تۆ، بەیەکەوە نایەن،
بەیەکەوە نابن !!